

REFERAT Udvalget for Sundhed og Omsorg 2022-2025 d. 04-06-2024

Mødedato Tirsdag d. 04. juni 2024 kl. 18:00

Mødested Specialenheden

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Botilbud Vestergade kapacitet.....	4
Politisk procesoplæg i tilknytning til udmøntning af Handicapstrategien.....	7
Overblik over tilbud.....	10
Magtanvendelser 2023 ældreområdet.....	12
Magtanvendelser socialområdet 2023.....	14
Handicapsagsbarometer 2023.....	16
Status Øget brug af klinikker.....	18
Økonomiopfølgning - Ældre og Omsorg pr. april 2024.....	20
Orientering.....	21
Eventuelt.....	22
Underskriftsark.....	23

Punkt 51: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-1-24

Forventet sagsgang

USO

Beslutning

Godkendt.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Punkt 52: Botilbud Vestergade kapacitet

27.00.00-A00-5-24

Forventet sagsgang

USO, ØK, Byråd

Anledning

Som et element i den løbende tilpasning af den fysiske kapacitet herunder tilpasning af utidssvarende boliger og på baggrund af ændringer i borgernes behov foreslås det at justere et antal botilbudspladser i kommunen. Der er forslag om at udvide Vestergade i Hadsund med to pladser opført efter Servicelovens § 107/108 - henholdsvis midlertidige botilbud og længerevarende botilbud.

Boligerne er tiltænkt yngre borgere, der skal have støtte i botilbud i overgangen fra at bo hos forældre til at flytte i selvstændig lejlighed eller som har boet i botilbud en længere periode og ønsker at flytte i mere selvstændig bolig.

Indstilling

Direktøren for Social, Sundhed og Omsorg indstiller til Byrådet:

1. at kapaciteten på botilbuddet i Vestergade udvides med 2 pladser.
2. at der gives anlægsbevilling på 1,9 mio. kr. finansieret af kommunens kassebeholdning. Finansieringen sker indtil lånet hjemtages i 2025 i forbindelse med lånesagen.
3. at der sker frigivelse af rådighedsbeløbet på 1,9 mio. kr.

Inddragelse

Der har været kvalificering i Lokal MED for Sundhed og Træning i forhold til tidligere forslag om anvendelse af arealer i sundhedscenteret. Dette forslag er ikke længere en del af udkastet. Kvalificeringssvar er vedlagt

Der har været kvalificering af Arbejdsmiljørepræsentant og tillidsrepræsentant for Botilbud Hadsund og Enggården. Kvalificeringssvar er vedlagt

Der har været kvalificering i Fag MED Social og Sundhed. Kvalificeringssvar er vedlagt.

Efter behandling i Udvalget for Sundhed og Omsorg vil Handicaprådet blive orienteret.

Beboere og pårørende bliver inddraget i ombygningen, såfremt forslaget godkendes.

Sagsfremstilling

I den analyse af kapaciteten af boliger på Handicapområdet som Sundheds og Omsorgsudvalget har iværksat, blev det anbefalet at arbejde hen imod en større andel kommunal kapacitet etableret efter Servicelovens §107 (midlertidige botilbud) frem for Almenboliglovens §105 (længerevarende tilbud med lejekontrakt) for at skabe en større fleksibilitet for borgerne.

Samtidigt anbefales det at lave flere tilbud til yngre borgere, idet aldersgruppen fra 18 - 27 år er den målgruppe der er i størst vækst.

Med denne sag fremsættes forslag om at udvide Vestergade i Hadsund med to pladser opført fleksibelt efter Servicelovens § 107/108 - henholdsvis midlertidige botilbud og længerevarende botilbud.

Boligerne er tiltænkt yngre borgere, der skal have støtte i botilbud i overgangen fra at bo hos forældre til at flytte i selvstændig lejlighed eller som har boet i botilbud en længere periode og ønsker at flytte i mere selvstændig bolig.

Botilbud Hadsund består af: Aalborgvej og Hedevej samt Vestergade.

Vestergade består af 12 boliger opført efter almenboligloven §105 til borgere med udviklingshæmning. Beboerne har lejekontrakter og bygningen ejes af Mariagerfjord Kommune. Bygningen ligger centralt i byen, som en forlængelse af Sundhedscenteret i Vestergade. Bygningen er i tre etager. De to øverste etager består af 2 x 6 lejligheder og fælles køkken alrum og dagligstue på hver etage. I den nederste etage er der servicefaciliteter for personalet i form af kontor, mødelokale og soverum for nattevagten (rådighedsvagt). Beboerne skal udenfor bygningen for at tilkalde nattevagten i stueetagen. I midten mellem Botilbuddet og Sundhedscenteret er der en meget stor foyer med elevator og trappeopgang samt indgange

Udvide Botilbud Vestergade

Det foreslås at udvide Botilbud Vestergade med to boliger. Det vurderes rentabelt at udvide antallet af pladser til 14 beboere. Dette henset til, at kommunen i dag køber tilsvarende pladser i andre kommuner og/eller i private tilbud, og at dette kan ske med en mindre udvidelse af personalenormeringen.

De to lejligheder kan opføres som fleksible boliger efter Servicelovens §107 / §108 midlertidige/varig botilbudsplader. Mariagerfjord Kommune har i øjeblikket ingen boliger der er opført efter § 107 eller § 108. Boligerne er tiltænkt yngre borgere, der skal have støtte i botilbud i overgangen fra at bo hos forældre til at flytte i selvstændig lejlighed. Boligerne er, modsat de øvrige boliger i Vestergade, ikke forbundet med lejekontrakt, idet det forventes at beboerne flytter ud, når de er i stand til at flytte i en mere selvstændig bolig. Beboerne har en egenbetaling svarende til den husleje, man ellers ville betale for boligen.

Ændring af bygningen

For at kunne etablere de to boliger inddrages det meste af servicearealet i den nederste etage. Her er der mulighed for at ombygge de eksisterende fire rum, badeværelse og toilet til ombygningen. Der kan fortsat bevares et mindre areal på ca. 20 m² til kontorer til dokumentation.

Der indrettes soverum (rådighedsvagt) og badeværelse på første sal, som er den midterste etage - samt pauserum og køkken på anden etage, som er øverste etage. Der inddrages ca. 2 x 19 m² af det areal, der i dag benyttes til foyer (trappeopgang). Skitse vedlægges.

Arbejds miljørepræsentanten og tillidsrepræsentanten for Botilbud Hadsund og Enggård har i drøftelserne noteret sig, at de nye lejligheder er meget store og spurgt ind til, om pladsen kunne udnyttes bedre, idet beboerne typisk hellere vil have mindre lejligheder og også værdsætter den deraf følgende mindre husleje. Derfor er lejlighederne ændret, så de har samme størrelse som de øvrige lejligheder i bygningen.

Det forventes at mødefaciliteter til personale møder kan bookes i mødelokalerne i sundhedscenteret en gang om måneden, hvilket TR i sundhedscenteret mener er fornuftigt.

Kvalificeringerne fra LokalMED'erne og FagMED er vedlagt.

Leder af Botilbuddene Hadsund og Enggård samt tillidsrepræsentant og arbejdsmiljørepræsentant deltager på mødet for at svare på udvalgets spørgsmål.

Det har tidligere i processen været ovevejet, om arealer i den del af Vestergade, der anvendes til sundhedshus evt. skulle indgå i udvidelsen af botilbuddet, men efter en kvalificering i Lokal MED i Sundhed og Træning er denne del skrinlagt

Der skal søges om byggetilladelse til ændring af bygningen. Byggeriet forventes at kunne afsluttes inden årsskiftet, såfremt den politiske behandling gennemføres før sommerferien.

Den foreslåede udvidelse er i overensstemmelse med anbefalingerne i såvel kommunens egen kapacitetsanalyse som anbefalinger fra det nationale ekspertudvalg (Tranæs udvalget). Sammen med andre strukturelle tiltag vil udvidelsen således kunne bidrage til en forbedret driftsøkonomi på det specialiserede socialområde.

Økonomi

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har givet Mariagerfjord Kommune lånedispensation i 2024 på 1,9 mio. kr. til udvidelse af botilbudskapaciteten på Socialområdet.

I følge betingelserne skal byggeriet være afsluttet i 2024 for at lånedispensation er gældende.

Afdrag på lånet sker via beboernes egenbetaling til husleje m.m.

Der søges en tillægsbevilling på 1,9 mio. kr. til udvidelse af botilbudskapaciteten, finansieret af kommunens kassebeholdning.

Der søges samtidig om frigivelse af rådighedsbeløbet.

Lånet hjemtages i 2025 i forbindelse med lånesagen.

Beslutning

Ad 1. Indstilles godkendt.

Ad 2. Indstilles godkendt.

Ad 3. Indstilles godkendt.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Bilag

Stueetage Vestergade 4 - Skitseforslag

2 etage Vestergade 4 - Skitseforslag

1 etage Vestergade 4 - Skitseforslag

Vestergade AMR/TR Høringssvar

FagMED høringssvar

Sundhed og Træning høringssvar

Punkt 53: Politisk procesoplæg i tilknytning til udmøntning af Handicapstrategien

00.01.00-P22-2-23

Forventet sagsgang

USO

Anledning

I juni 2023 godkendte Byrådet Handicapstrategi for Mariagerfjord Kommune.

Udvalget for Social, Sundhed og Omsorg drøftede og godkendte plan for det videre arbejde med at udmønte handicapstrategien på udvalgsområdet 9. januar 2024. Som et tillæg til udmøntningsplanen ønskede udvalget et oplæg til evt. supplerende politisk proces, hvilket der præsenteres med denne sag.

Indstilling

Direktøren for Social, Sundhed og Omsorg indstiller til Udvalget for Sundhed og Omsorg:

1. At forslag til yderligere aktiviteter og tiltag med henblik på dialog og udvikling af samarbejde med relevante målgrupper / aktører drøftes
2. At forslag til yderligere aktiviteter og tiltag eller dele heraf konkretiseres eller godkendes.

Sagsfremstilling

I juni 2023 godkendte Byrådet Handicapstrategi for Mariagerfjord Kommune. På første udvalgsområde i januar 2024 godkendte alle stående udvalg et forslag til udmøntning af handicapstrategien inden for eget udvalgsområde.

For hvert fagudvalg er plan for udmøntning af Handicapstrategien udarbejdet med udgangspunkt i udvalgets egne visioner og fokusområder. De enkelte udmøntningsplaner lægger op til at indtænke handicapperspektivet som en naturlig del af udvalgets arbejde – herunder arbejdet med nye eller fornyelse af politikker, strategier og udviklings- og handleplaner.

Udvalget for Social, Sundhed og Omsorg har besluttet at fokusere arbejdet med udmøntning af Handicapstrategien omkring to overordnede temaer:

1. Ulighed i sundhed
2. Samarbejde med civilsamfund

Et kort oprids af planen for udmøntning af Handicapstrategien indeholdt blandt andet følgende:

Ulighed i sundhed

Der arbejdes med ulighed i sundhed på mange fronter inden for Social, Sundhed og Omsorg. Der er fokus på en bred målgruppe af borgere – fx i forhold til at udbrede kendskab til sundhedsklinikker for borgere inden for Hjemmeplejen, Sygeplejen og Social Støtte.

Ligeledes opfordres og motiveres borgere på botilbud og fra Social Støtte til at benytte muligheden for sundhedstjek hos egen læge. I kommunens to sundhedscentre lægges der op til at differentiere sundhedstilbud til borgere, så rammer og indhold er tilpasset borgernes behov og ressourcer.

Inden for Sundhedsplejen samarbejdes med specialtilbud under dagtilbud- og skoleområdet, hvor det handler om at inddrage børn, unge og forældre i sundhedsindsatser og særlige sundhedsdage med fokus på at understøtte gode rammer for trivsel og fællesskab.

Samarbejde med civilsamfund

Civilsamfundet er inviteret med i samarbejder omkring flere målgrupper inden for udvalgets område. I forhold til gruppen af borgere i Social Støtte arbejdes der på at udvikle tilbud om peers støtte som en del af den sociale indsats. En Peers ordningen kan både fungere som en frivillig indsats, men peers kan også være ansat med timer i Social Støtte.

Der er ligeledes stor fokus på at hjælpe borgere med psykiske lidelser ind i foreningsfællesskaber i den sociale indsats, hvilket også understøttes af fællesskabs- og aktivitetskoordinatorerne i Sundhedscentret.

For gruppen af borgere i beskyttet beskæftigelse er der fokus på at udvikle aktiviteter og tilbud til virksomheder og lokalsamfund gennem fx kursusafdeling på Specialenheden og udvidet cafédrift, værkstedsfunktioner og udvikling af naturkoncept med shelter- og bålplads på Øster Holmgård. Her igennem inviteres civilsamfundet ind med mulighed for, at der skabes kontakt mellem borgerne i de beskyttede jobfunktioner og virksomheder og lokalsamfund.

På kommunens krisecenter arbejdes der målrettet med at skabe opmærksomhed omkring det at være frivillig medarbejder på Krisecentret og indgå i et fællesskab som frivillig medarbejder. Det sker fx via de sociale medier og ved at opsøge andre frivillige foreninger og fællesskaber og fortælle om rollen som frivillig på krisecenteret.

På kommunens forskellige botilbud arbejdes der på at udvikle samarbejdet med frivillige. Det sker enten ved at byde civilsamfundet ind til arrangementer på botilbuddet eller bestemte fællesskabsaktiviteter eller ved, at borgere fra botilbud har aftale om at hjælpe med bestemte opgaver i lokalsamfundet.

Politisk procesoplæg

Som tillæg til den godkendte plan for udmøntning af handicapstrategien har udvalget ønsket et oplæg til en politisk proces med fokus på, hvordan udvalget – med inddragelse af civilsamfundet – kan arbejde med at udvikle nye ideer og tiltag i forhold til, hvordan samarbejdet med civilsamfundet, brugen af peers og frivillighed kan styrkes yderligere.

I forbindelse med Byrådets godkendelse af Handicapstrategien og tilhørende tidsplan er der allerede besluttet, at hvert udvalg – som en del af sektoransvarlighedsprincippet – er i dialog med Handicaprådet om, hvordan det enkelte udvalg vil udmønte Handicapstrategien. Senest har Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse samt Udvalget for Børn og Familie præsenteret Handicaprådet for deres plan for, hvordan Handicapstrategien indtænkes i deres udvalgsarbejde. Det forventes tilsvarende for de øvrige udvalg.

Der er udarbejdet et overblik over planlagte arrangementer, hvor der er direkte kontakt med repræsentanter fra frivillige foreninger, samt eksisterende samarbejder med civilsamfund, som understøtter arbejdet med Handicapstrategien – se bilag til sagen. Det er tænkt som udgangspunkt for en nærmere drøftelse af retning, rammer og mål for, HVEM, det er interessant at invitere til dialog og HVAD en dialog (proces) skal sigte mod:

- Hvilke målgrupper ønsker udvalget dialog med?
- Er der ønsker om at styrke samarbejdet med særlige målgrupper?
- Hvilke forestillinger er der til form og ramme for en proces?
- Hvad er ønsket at opnå med en proces med at inddrage civilsamfund

Administrationen har desuden udarbejdet forslag til yderligere aktiviteter og tiltag med henblik på dialog og udvikling af samarbejde med relevante målgrupper / aktører, som udvalget bedes drøfte:

1. I forbindelse med udvalgets behandling af årsberetning fra Handicapråd og Seniorråd kan repræsentanter fra rådene og eventuelt forskellige aktører inviteres med til dialog. Yderligere kan overvejes, hvordan relevante aktører kan tænkes ind i udvalgsmøderne med henblik på dialog og drøftelser i tilknytning til udvalgte dagsordenspunkter

2. En aktivitets- og eventkalender

For at sætte mere fokus på, hvordan administrationen kan understøtte, at de aktiviteter og events, der løbende planlægges, giver mulighed for møde mellem borgere og politikere, er der udarbejdet en oversigt over aktiviteter og events inden for udvalgets politikområde. Tanken er at indarbejde den i årsrulleplanen, så den indgår som en naturlig del af udvalgsdagsordenen. Arrangementer, som er åbent for offentligheden og hvor det kunne have interesse for politikerne at deltage. Se eksemplerne i vedlagte liste.

3. Overvejelse om særskilte events / arrangementer på udvalgets politikområde (forudsætter særskilt finansiering)

Økonomi

Økonomi til udmøntning af Handicapstrategien ligger i de enkelte udvalgsområders eksisterende budgetter - i lighed med i dag. Det vil således fortsat være nødvendigt at prioritere konkrete initiativer i forhold til andre relevante hensyn og i relation til de ressourcer, der er til rådighed.

Beslutning

Ad 1. Drøftet. Ingen yderligere forslag blev fremsat.

Ad 2. Drøftet. Ingen yderligere forslag blev drøftet.

Udvalget for Sundhed og Omsorg anmoder administrationen om løbende at orientere udvalget om hvordan Handicapstrategiens betydning kan ses i praksis.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Bilag

Aktiviteter, events af politisk interesse under Social, Sundhed og Omsorg

Etablerede samarbejder med civilsamfund

Punkt 54: Overblik over tilbud

27.00.00-G01-85-24

Forventet sagsgang

UBF/UAU/USO

Anledning

Der er både fra politisk og administrationens side yttret ønske om, at der skal være en lettilgængelig oversigt over borgerrettede tilbud i Mariagerfjord Kommune. Der har været afdækning af mulige platforme og i denne sag orienteres udvalgene omkring valg af platform.

Indstilling

Direktøren for Social, Sundhed og Omsorg indstiller til udvalgene:

1. At orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Mariagerfjord Kommune har i dag ikke et samlet elektronisk overblik over, hvilke tilbud der findes til borgere i forskellige målgrupper og livssituationer. Det kan derfor være udfordrende for fagpersonale, borgere og pårørende at orientere sig i Mariagerfjord Kommunes tilbudsvifte.

Behovet går på tværs af fagenheder og civilsamfund og er desuden at finde i både kommunens ungestrategi og visionsarbejdet for Social, Sundhed og Omsorg. Senest er der i budgetaftalen 2024 indskrevet en beslutning om, at "Der laves et lettilgængeligt elektronisk overblik med søgefunktion, så den enkelte fagprofessionelle eller borger kan finde de rette tilbud, når de står med et barn/en ung/forældre, med en specifik problemstilling." Med overblikket ønskes at lette processen for borgere, pårørende og fagpersonale, som skal orientere sig i kommunens tilbudsvifte.

Administrationen har undersøgt flere platforme og har på den baggrund besluttet at arbejde videre med Socialkompas.

Præsentation af Socialkompas

Hvad kan platformen:

Socialkompas er et lokalt tilbudsoverblik udviklet af Frivilligcenter Aarhus i samarbejde med Aarhus Kommune. FriSe (Frivilligcentre & Selvhjælp) har via Finanslovmidler fået til opgave at udbrede og implementere platformen lokalt i en række kommuner for perioden 2022-2026. Socialkompas tilgås via hjemmesiden www.socialkompas.dk

Såfremt Socialkompas er implementeret i kommunen, kan borgere, pårørende og medarbejdere via hjemmesiden tilgå et samlet lokalt overblik over tilbud og aktiviteter. Platformen har en søgefunktion, der letter adgangen til tilbud og aktiviteter målrettet en specifik udfordring eller livssituation (eks. angst, ensomhed, depression).

FriSe har en klar ambition om, at alle, der er interesserede og fremsætter en realiserbar plan for lokal implementering, skal have mulighed for adgang til Socialkompas og skal kunne anvende den lokalt i kommunen. Interessetilkendegivelsen skal derfor ses som en måde hvorpå, Socialkompas får de bedst mulige opstartsvilkår.

Der kan links til tilbudsoverblikket på www.mariagerfjord.dk

Interessetilkendegivelse:

Udgangspunktet for at blive en del af Socialkompas er en interessetilkendegivelse, hvor Mariagerfjord Kommune skal beskrive et bud på en lokal udbredelse af Socialkompas. I interessetilkendegivelsen kigger FriSe efter kvalificerede og realiserbare planer for lokal implementering, udbredelse og drift. De vægter særligt bredt funderede lokale samarbejder på tværs af kommune og civilsamfund og ser gerne, at der indgås en samarbejdsaftale mellem kommune, lokal civilsamlundsaktør og FriSe. FriSe behandler løbende nye interessetilkendegivelser.

I Mariagerfjord Kommune arbejdes der på en revidering af samarbejdsaftalen med Frivilligcenter Mariagerfjord, så denne indeholder en beskrivelse af samarbejde omkring Socialkompasset.

Punktet behandles parallelt i Udvalget for Børn og Familie, Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse samt Udvalget for Sundhed og Omsorg.

Økonomi

Udgifter forbundet med Socialkompasset dækkes af en ekstern donation tilgået til Mariagerfjord Kommune netop med det formål at understøtte aktiviteter indenfor det sociale område. Der sker tildeling af midler til Frivilligcenter Mariagerfjord samt intern understøttelse i form af studentermedhjælpere.

Anskaffelse af Socialkompasset evalueres efter 2 år.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Punkt 55: Magtanvendelser 2023 ældreområdet

27.66.00-K09-3-23

Forventet sagsgang

USO

Anledning

I henhold til § 15 i Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor voksne af 22. november 2019, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at følge udviklingen i anvendelse af magt og andre indgreb i den personlige frihed i forhold til de borgere, kommunen er ansvarlig for.

Her gives en status for anvendelse af magt på ældre området i 2023. Sagen sendes efter behandling i Udvalget for Sundhed og Omsorg videre til orientering i Seniorrådet.

Indstilling

Direktøren for Social, Sundhed og Omsorg indstiller til Udvalget for Sundhed og Omsorg:

1. At orientering om årsstatus for antallet af indberettede magtanvendelser på ældreområdet i 2023 tages til efterretning

Sagsfremstilling

I denne sag gives en årsstatus for 2023 på omfanget af magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne på ældreområdet. Sagen sendes efter behandling i Udvalget for Sundhed og Omsorg videre til orientering i Seniorrådet.

I servicelovens kap. 24 er magtanvendelsesreglerne beskrevet under følgende typer af magtanvendelse for borger med demens:

- Afværgehjælp §124 c
- Akut fastholdelse og føren §124 d
- Anvendelse af særlige døråbnere §125
- Anvendelse af stofseler §128
- Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi på baggrund af afgørelse §128 b
- Låsning og sikring af yderdøre og vinduer §128 c
- Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejnesituationer §136 c
- Fastholdelse m.v. ved meget grænseoverskridende eller meget konfliktskabende adfærd §136 d
- Flytning uden samtykke §129, §129 a eller §136 f
- Indgreb foretaget som nødværge (straffelovens §13) eller nødret (straffelovens §14)

I bilaget til sagsfremstillingen vises et overblik over det samlede antal indberettede magtanvendelser inden for ældreområdet fordelt på typen af magtanvendelse, tilbud og hvor mange borgere, der har været anvendt magt overfor.

Samlet set er der i 2023 indberettet 35 episoder med magtanvendelse. De er fordelt på 18 borgere på seks plejecentre i kommunen og to borgere i eget hjem under hjemmeplejen. Næsten halvdelen (49%) af de indberettede episoder af magtanvendelse er foretaget efter servicelovens § 136 c (Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejnesituationer). De fordeler sig på fire forskellige borgere, hvoraf hovedparten af episoderne omhandler én borger – 12 ud af de 17 episoder.

Der er ansøgt om forhåndsgodkendelse til seks borgere. Det handler dels om episoder med brug af stofseler (§128) og dels om episoder med låsning og sikring af yderdøre og vinduer (§128 c). Stofseler har været nødvendig at bruge i forhold til fem borgere. Det er ofte forbundet med gentagende brug af selen over en længere periode og i nogle tilfælde flere gange om dagen, fx i forbindelse med spisesituationer, hvor der er brug for at spænde en beboer fast i sin kørestol. Det andet tilfælde om forhåndsgodkendelse til at låse og sikre døre og vinduer er fundet sted hos én beboer, og er nødvendig at tage i anvendelse, når der er risiko for, at beboeren vil forlade sin bolig og derved udsætte sig selv eller andre for fare. I de tilfælde af brug af magt er der krav om at forny forhåndsgodkendelsen hver tredje måned.

Sammenlignes antallet af indberettede magtanvendelser i 2023 med antallet sidste år er der sket en stigning. I 2023 blev indberettet 35 episoder fordelt på 20 borgere mod 24 episoder af magtanvendelse fordelt på 21 borgere i 2022. Stigningen kan særligt forbindes til én borger, som det har været nødvendigt kortvarigt at fastholde i hygiejnesituationer.

Antallet af indberetninger det enkelte år kan være følsomt over for ændringer hos individuelle borgere med særlige problematikker. Det er således ikke ualmindeligt, at behovet for at iværksætte magtanvendelse kan svinge markant i perioder.

Der arbejdes løbende på, at antallet af magtanvendelser kan holdes på et minimum. Der er generelt stort fokus på, at man altid skal forsøge at opnå borgers frivillige medvirken til de nødvendige aktiviteter, inden der gribes til anvendelse af magt. Desuden skal magtanvendelsen altid udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt, og den skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået.

Særligt på demensområdet har man fokus på at finde alternative løsninger, idet en enkelt borger kan komme til at stå for et betydeligt antal magtanvendelser. Dog skal det påpeges, at der altid kan opstå problematikker, som nødvendiggør anvendelse af magt. I nogle hygiejnesituationer vil en manglende indgriben fra ansattes side eksempelvis være udtryk for omsorgssvigt, ligesom magtanvendelse kan være en nødvendighed af hensyn til ansattes eller andre borgeres sikkerhed.

Der er kontinuerligt fokus den pædagogiske tilgang omkring borgere med demens. Demenskonsulenterne har til opgave at stå til rådighed for personalet på kommunens plejecentre eller hjemmeplejen, hvis der opstår en særlig udfordring i forhold til en borger med demens, herunder udadreagerende adfærd. På plejecentrene er der et fortsat fokus på den pædagogiske metode som faglig tilgang til beboere med udadreagerende adfærd.

Der er fortsat stor opmærksomhed på brug af magt overfor borgere inden for ældreområdet. I efteråret 2023 har 50 medarbejdere været på kursus hos Selskab for Patientsikkerhed (udbudt af PS!mprove) – et implementerings- og læringsforløb tildelt af Sundhedsstyrelsen. Formålet hermed har været at styrke arbejdet med at skabe større trivsel og tryghed for både borgere med demens og medarbejdere i ældreplejen. Dette sker med afsæt i Sundhedsstyrelsens nationale anbefalinger til at forebygge, håndtere og lære af voldsomme episoder og udadreagerende adfærd i ældreplejen. Forløbet har givet større viden om området samtidig med, at medarbejderne har fået værktøjer og metoder til at skabe forandringer i praksis og arbejdet efter dobbeltperspektivet. Endvidere har det sat fokus på at skabe bedre rammer for plejepersonalets arbejdsmiljø.

Desuden gør ældreområdet brug af demenskoordinatorerne i forhold til at undervise medarbejdere og ledelse i at imødegå brug af magt overfor borgere på ældreområdet. Samtidig har medarbejderne adgang til et E-læringsmodul om magtanvendelse for fortsat at sikre høj faglig viden blandt personalet.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Bilag

Overblik antal magtanvendelser ældre 2023

Punkt 56: Magtanvendelser socialområdet 2023

27.66.00-K09-1-23

Forventet sagsgang

USO

Anledning

I henhold til § 15 i bekendtgørelse nr. 1239 af 22. november 2019 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at følge udviklingen i anvendelse af magt og andre indgreb i den personlige frihed i forhold til de borgere, kommunen er ansvarlig for.

Her gives en status for anvendelse af magt på voksen handicapområdet i 2023. Sagen sendes efter behandling i Udvalget for Sundhed og Omsorg videre til orientering i Handicaprådet.

Indstilling

Direktøren for Social, Sundhed og Omsorg indstiller til Udvalget for Sundhed og Omsorg:

1. At orientering om årsstatus for antallet af indberettede magtanvendelser på voksen handicapområdet i 2023 tages til efterretning

Sagsfremstilling

I denne sag gives en årsstatus for 2023 på omfanget af magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne på handicapområdet. Sagen sendes efter behandling i Udvalget for Social og Omsorg videre til orientering i Handicaprådet.

I servicelovens kap. 24 er magtanvendelsesreglerne beskrevet under følgende typer af magtanvendelse for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne:

- Afværgehjælp §124 c
- Akut fastholdelse og føren §124 d
- Anvendelse af særlige døråbnere §125
- Anvendelse af stofseler §128
- Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi på baggrund af afgørelse §128 b
- Låsning og sikring af yderdøre og vinduer §128 c
- Flytning uden samtykke §129 og §129 a
- Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejnesituationer §136 a
- Indgreb foretaget som nødværge (straffelovens §13) eller nødret (straffelovens §14)
- Ukendt type af indgreb

Af bilaget fremgår et overblik over det samlede antal indberettede magtanvendelser inden for voksen handicapområdet fordelt på typen af magtanvendelse, på hvilken institution magtanvendelsen er foregået, og hvor mange borgere, der har været anvendt magt overfor.

Samlet set er der i 2023 indberettet 53 tilfælde af magtanvendelse fordelt på 16 voksne inden for handicapområdet i Mariagerfjord Kommune. Det omfatter borgere fra Mariagerfjord Kommune på driftsinstitutioner i kommunen og uden for kommunen. Over halvdelen (57%) af de indberettede tilfælde af magtanvendelse er foretaget efter servicelovens §124 d (Akut fastholdelse og føren). De fordeler sig på fem forskellige borgere, hvoraf hovedparten af tilfældene omhandler to af borgerne – 21 ud af de 30 tilfælde, hvor det har været nødvendigt at fastholde og føre borger væk fra situationen.

Ved anvendelse af stofseler (§ 128) og tryghedsskabende velfærdsteknologi (§ 128 b) er der tale om antallet af ansøgte forhåndsgodkendelser. For begge typer magtanvendelse er der ofte mange gentagne tilfælde forbundet hermed. Hvert tilfælde registreres særskilt i et bilag månedligt. I forhold til brug af stoffer kan der være sikkerhedsmæssige grunde til, at det er nødvendigt at fastspænde en borger til kørestol, for eksempel under måltider. Tryghedsskabende velfærdsteknologi

aktiveres typisk flere gange dagligt, når der er ansøgt om at anvende sådanne teknologiske redskaber for at passe på en borger, eksempelvis i form af en alarm tilkoblet en trædemåtte foran en borgers dør.

På to af kommunens egne tilbud er der gjort brug af stofsele og tryghedsskabende velfærdsteknologi. På botilbuddet Kirketoften anvendes efter forhåndsgodkendelse stofsele til én beboer. Der er ligeledes forhåndsgodkendt brug af tryghedsskabende velfærdsteknologi til én borger på Botilbud Kirketoften og til to borgere på Bo- og Aktivitetstilbud Kærvej.

Sammenlignes antallet af magtanvendelser for 2023 med antallet sidste år ses et fald. I 2023 blev indberettet 53 tilfælde fordelt på 16 borgere mod 103 tilfælde i 2022 fordelt på 14 borgere. Antallet af tilfælde med brug af magt overfor en borger er faldet betydeligt siden sidste år. Det er fortsat omtrent samme antal borgere, hvor det har været nødvendigt for personalet at anvende magt. Faldet skyldes særligt situationen beskrevet omkring én borger tilbage i 2022, hvor knap halvdelen af de samlede indberetninger af magt er sket. Ses der bort fra disse episoder, er antallet af magtanvendelser for 2023 på niveau med antallet i 2022 også i forhold til fordeling på antal borgere.

Det ses, at antallet af indberetninger det enkelte år kan være følsomt over for ændringer hos individuelle borgere med særlige problematikker. Det er således ikke ualmindeligt, at behovet for at iværksætte magtanvendelse kan svinge markant i perioder.

Der arbejdes løbende på, at antallet af magtanvendelser kan holdes på et minimum. På myndighedsplan vurderes efter hver indberetning om borger har den rette indsats og handleplan. Der er generelt stor fokus på, at man altid skal forsøge at opnå borgers frivillige medvirken, inden der gribes til anvendelse af magt. Desuden skal magtanvendelsen altid udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt, og den skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. I de situationer, hvor anvendelse af magt vurderes nødvendig, sker det også for at sikre andre borgeres eller ansattes sikkerhed.

Der er fortsat stor opmærksomhed på området omkring magtanvendelse. I den forbindelse er der naturligvis særlig fokus på de pædagogiske indsatser på borgere, hvor der er et stort antal magtanvendelser, men nogle borgeres adfærd er meget svær at ændre via pædagogiske tiltag.

Indberetninger af magtanvendelser skal foretages på særlige skemaer, som er udarbejdet af Socialstyrelsen. Det er forvaltningens vurdering, at skemaerne er egnede til at understøtte fyldestgørende indberetninger.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Bilag

Overblik antal magtanvendelser socialområdet 2023

Punkt 57: Handicapsagsbarometer 2023

27.00.00-G01-88-24

Forventet sagsgang

USO, ØK, BY

Anledning

I forbindelse med aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025 blev det besluttet, at Ankestyrelsen løbende skal undersøge kommunernes sagsbehandling inden for udvalgte bestemmelser på handicapområdet. Det sker i form af en årlig undersøgelse af alle landets kommuner, som kaldes Handicapsagsbarometeret.

Indstilling

Direktøren for Social, Sundhed og Omsorg indstiller til Byrådet:

1. At orientering om Handicapsagsbarometer tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Barometeret vil årligt give et aktuelt statistisk billede af kommunernes juridiske sagsbehandlingskvalitet på tværs af alle landets kommuner på en udvalgt bestemmelse i serviceloven - i 2023 var det på Lov om Social Service §97 (ledsagelse). For at styrke retssikkerheden for borgere med handicap gennemfører Ankestyrelsen en landsdækkende måling af juridisk sagsbehandlingskvalitet på udvalgte bestemmelser på voksen- og børnehandicapområdet.

Barometeret giver årligt et aktuelt statistisk billede af kommunernes juridiske sagsbehandlingskvalitet på tværs af alle landets kommuner.

I løbet af tre år vil fire forskellige bestemmelser blive undersøgt. De fire konkrete bestemmelser er udvalgt ud fra Ankestyrelsens erfaring med, hvor styrelsen typisk ser udfordringer for kommuner.

Ved gennemgangen af sagerne foretager Ankestyrelsen en retslig prøvelse af den udvalgte afgørelse, der er truffet i den enkelte sag i lighed med, hvad vi gør i praksisundersøgelser. Det vil sige, at der måles på:

- Retslige mangler, fx hjemmelsmangel, begrundelsesmangel, forkert vurdering og manglende sagsoplysning (officialprincippet).
- Sagsbehandlingsregler, fx klagevejledning, handleplaner, helhedsvurdering og opfølgning.

Ankestyrelsens vurdering af sagerne fra Mariagerfjord Kommune

Ankestyrelsen bemærker, at resultaterne fra barometeret er generaliserbare på tværs af landets kommuner, men ikke på kommuneniveau. Det er derfor ikke muligt alene ud fra de sager, som Mariagerfjord Kommune har indsendt, at udtale sig generelt om kvaliteten af sagsbehandling på området.

Bilaget viser gennemgang af de fire indsendte sager fra Mariagerfjord Kommune.

Læringspunkter fra Ankestyrelsens vurdering:

- Der er i tre ud af fire indsendte sager overholdt gældende krav omkring sagsbehandlingsfrister samt klagevejledning - den fjerde sag er der ikke datoer medsendt, hvorfor Ankestyrelsen ikke kunne vurdere, om sagsbehandlingsfrist var overholdt.
- Der er i en ud af fire indsendte sager vurderet, at en borger måske skulle være bevilliget en anden indsats i fald der var sket bedre afklaring af aktiviteten, borgeren ansøgte ledsagelse til.
- Mariagerfjord Kommune vil sætte særligt fokus på helhedsvurdering i ansøgning om ledsagelse - heriblandt hvilken aktivitet borger søger ledsagelse til og om indsatsen i stedet skal gives via Lov om Social Service §85 (pædagogisk ledsagelse som ikke administreres af den enkelte borger).

[Den landsdækkende rapport kan tilgås via Ankestyrelsens hjemmeside.](#)

Beslutning

Indstilles godkendt.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Bilag

Brev fra Ankestyrelsen med bilag

Punkt 58: Status Øget brug af klinikker

27.00.00-G01-40-24

Forventet sagsgang

USO

Anledning

I denne sag orienteres Udvalget for Sundhed og Omsorg om status på arbejdet med øget brug af klinikker. Der afrapporteres også på arbejdet med kommissoriet.

Indstilling

Direktøren for Social, Sundhed og Omsorg indstiller til Udvalget for Sundhed og Omsorg:

1: At orientering om "Øget brug af klinikker" tages til efterretning

Sagsfremstilling

Udvalget for Sundhed og Omsorg har længe arbejdet med og efterspurgt en øget brug af klinikker. Dette er senest beskrevet i strategien omkring fremtidssikring af et bæredygtigt sundheds- og ældreområde i Mariagerfjord Kommune. Arbejdet følger kommissorium og den overordnede tids- og procesplan, som er vedhæftet.

Udvalget for Sundhed og Omsorg får ligesom på mødet i marts i denne sag en status på arbejdet.

Overordnet status på arbejdet med øget brug af klinikker

2023

- Udvalget behandlede på møde i oktober og november henholdsvis strategi for udvikling af et bæredygtige ældre- og sundhedsområde samt kommissorium for øget brug af klinikker (vedhæftet som bilag)
- Afholdelse af opstartsworkshop for arbejdsgruppen i november
- Kommunens hjemmeside opdateres med borgerrettet kommunikation omkring ydelser der leveres i klinik. Udvalget blev orienteret om dette på møde i november.
- December: status på øget brug af klinikker udvalgs møde
- Første møde i projektgruppen
- Direktør og fagchef på besøgsrunde til alle klinikker.

2024

- Månedlige møder i arbejdsgruppen, der afholdes virtuelt for, at der ikke bruges tid på kørsel.
 - Fokus er særligt på vidensdeling: hvilke indsatser kan leveres i klinik fremover? hvordan håndteres borgere, der har modstand mod at skulle komme i klinik?
- Projektgruppen har fået inspiration fra og delt erfaringer med Randers Kommune, Vesthimmerlands Kommune og Rebild Kommune. De tre kommuner har tre forskellige måder at drive klinik på. Det har givet god inspiration og indgår i analyse og drøftelser i projektgruppen.
- Drøftelse af økonomi ift. klinikdrift.
- Marts: status på udvalgs møde.
- Sundheds- og sygeplejeklinik i Hadsund flytter til Hadsund Rådhus og åbner i begyndelsen af marts. Det forventes at føre til øget aktivitet i klinikkerne, da de nuværende lokaliteter sætter begrænsninger for, hvilke ydelser der kan leveres i klinik.
- Der er arbejdet med at afdække muligheder for klinikfaciliteter i Assens.
- Drøftelser om organisering og drift af klinikker.
- Inddragelse af Seniorråd.
- I takt med erfaringer i arbejdsgruppen og analysen i projektgruppen er der udarbejdet borgerinformation.
- Der er arbejdet med større involvering af ledere i sygelejen og hjemmeplejen i forhold til:

- Udpegning af faste primære og sekundære medarbejdere i klinik.
- Forsat øget brug - flere borgere skal have ydelserne i klinik
- Forsat fokus på flere typer af indsatser, der kan leveres i klinik.

Helhedsplan for sundhedsklinikker i Mariagerfjord Kommune

Der er udarbejdet en helhedsplan med fokus på den fysiske struktur herunder den geografiske dækning med lokaler til klinik på tværs af kommunen. Helhedsplan udgør også afrapporteringen af kommissoriearbejdet.

I helhedsplanen indgår gennemgang af:

- Udgangspunkt og mål for sundhedsklinikker
- Kliniklokaler på tværs af kommunen.
 - 4 lokaler i Hobro
 - 2 lokaler i Hadsund
 - 2 lokaler i Arden
 - 1 lokale i Mariager
 - 1 pop up klinik i Assens
 - 1 lokale i Als
- Sammenhæng til kommunale sundhedscentre

Data for brug af klinikker

Der er sket en positiv udvikling fra uge 45, 2023 til uge 20, 2024. I uge 20 kom 255 borgere i klinik mod 191 i uge 45, 2023. I perioden er der borgere, som er afsluttet i klinik, så tilgangen er større end de 64, der er forskel på data fra de 2 uger. Tilgang - / afslutning af borgere i klinik er også forklaringen på udsving i data fra uge 18, 19 og 20.

Som noget nyt er det muligt at følge udviklingen af, hvor stor en andel af sundhedslovsindsatser, der leveres af henholdsvis sygeplejen og hjemmeplejen. Det fremgår af de sidste 2 slides.

Dataoverblik er vedhæftet som bilag.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Bilag

Data øget brug af klinikker - USO 4.6.2024

Helhedsplan- øget brug af klinikker

Punkt 59: Økonomiopfølgning - Ældre og Omsorg pr. april 2024

00.22.00-P35-2-24

Forventet sagsgang

USO

Anledning

Med denne sag orienteres om den månedlige økonomiopfølgning for Udvalget for Sundhed og Omsorg. Der tages udgangspunkt i økonomital for til og med april 2024.

Indstilling

Direktøren for Social, Sundhed og Omsorg indstiller til Udvalget for Sundhed og Omsorg:

1. At orienteringen om økonomiopfølgningen på ældre- og omsorgsområdet tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Økonomivurderingen i 2023, viste betydeligt merforbrug på ældre- og omsorgsområdet. Derfor har udvalget i november 2023 godkendt et koncept for økonomistyring på området. Denne økonomiopfølgning tager udgangspunkt det godkendte koncept og indhold.

Økonomiopfølgningen tager udgangspunkt i tilgængelige data fra ledelsesinformationen og indeholder forskellige nøgle- og aktivitetstal for området, hvor flere af tallene vil kunne henledes til tiltagene i handleplanen for genopretning af økonomien for ældre- og omsorgsområdet, der blev vedtaget af Byrådet 2. november 2023.

Vedhæftet som bilag er økonomiopfølgningen fra april ud fra det vedtagne koncept.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Bilag

Økonomiopfølgning_SO_240604

Månedlig økonomiopfølgning - Ældre - april 2024

Punkt 60: Orientering

00.01.00-G01-13-24

Forventet sagsgang

USO

Indstilling

Direktøren for Social, Sundhed og Omsorg indstiller til Udvalget for Sundhed og Omsorg:

1. At orienteringerne tages til efterretning.

Sagsfremstilling

- Handicappris 2024
- Anmode om foretræde fra TUBA

Beslutning

Godkendt.

Udover de nævnte orienteringssager blev udvalget orienteret om følgende:

- Ankestyrelsesafgørelse om frit valg på mad
- Ekstra møde i udvalgsregi
- Konkret borgerhenvendelse

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Punkt 61: Eventuelt

00.01.00-G01-13-24

Forventet sagsgang

USO

Beslutning

Helle Qvist Toft stillede et spørgsmål angående CKU-bestyrelsesarbejdet. Helle tager selv sagen videre.

Mette Riis Binderup spurgte ind til en konkret borgerhenvendelse. Sagen oversendes til fagchef for Ældre og Omsorg
Jonna Madsen.

Jan Andersen løftede en konkret sag, som administrationen går videre med.

Fraværende:

Peter Muhl Nielsen (S)

Punkt 62: Underskriftsark

00.22.00-P35-2-24

Forventet sagsgang

USO

Beslutning

.